

Fransa'da Bölgesel Seçimler Başkanlık Seçimlerinin Provası Olabildi Mi?

Seda Karatabanoğlu*

//Fransa'da Cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesi önemli bir prova olarak görülen bölgesel seçimler, en güçlü iki aday olarak değerlendirilen Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ve aşırı sağ lideri Marine Le Pen'in hezimetıyla sonuçlandı. Seçime damgasına vuran diğer bir husus ise merkezi siyasetin yeniden sahne çıkması."

Fransa'da bölgesel seçimler neyi ifade ediyor?

Mart ayında yapılması planlanan bölgesel seçimler, Covid-19 pandemisi nedeniyle 20 ve 27 Haziran tarihlerinde iki turda gerçekleşti. Koltuk sayısının nüfusa göre belirlendiği il ve bölge meclis seçimleri yerel konulara odaklansa da Nisan 2022'de yapılacak cumhurbaşkanlığı seçiminin provası olarak görüldüğünden ulusal siyaset için ipuçları vermesi bekleniyordu. Ancak Macron, seçimden önce bölgesel düzeydeki sonuçlardan gelecek yıl yapılacak cumhurbaşkanlığı seçimleri için hiçbir ders çıkarmayacağını belirtmişti.

Her partinin aday listesi belirlediği bölgesel seçimlerde adayların ilk tur-

da oyların yüzde ellisinden fazlasını alamadığı durumda, oyların yüzde onunu olan partiler ikinci tura kalıyor. Yüzde beş liste birleşme eşiğini geçen partiler listelerini birinci ve ikinci turda birleştirebiliyorlar. Bölge meclis üyelikleri nisbi sistemle belirleniyor. Buna göre, oyların çoğunluğunu alan partinin adayları sandalye sayısının bir kısmını kazanmış oluyor.

Deniz aşırı bölgeler dahil 17 bölgede ve 96 ilde toplam 4 bin 100 meclis üyesinin belirlendiği seçimlerde 16 bine yakında aday yarıştı. Seçimlerde oy kullanma hakkına sahip 48 milyon seçmenden yüzde 32'si ilk turda, yüzde 34'ü ise ikinci turda sandığa gitti. 2015 yılında gerçekleşen bir önceki

* Serbest Gazeteci & Editör | twitter : @sedakaratabangl

seçimde katılım oranının yüzde 43 olması bu yılki seçimin sonuçları kadar katılım oranının tartışılmasına da neden oldu.

Beşinci Cumhuriyet'in en düşük katılımı seçimi

Beşinci Cumhuriyet'in başladığı 1958'den bu yana katılımın bu denli düşük olduğu önemli bir seçim yaşamayan Fransa'da halk bu kez oy vererek değil, vermeyerek tepkisini gösterdi. Seçmenin söz konusu boykotu aynı zamanda bölgesel seçimlerden umudu olmadığı, değişimin sadece cumhurbaşkanlığı seçimleriyle gerçekleşeceği anlamını taşıyor. 18-24 yaş arasındaki nüfusun neredeyse yüzde 90'ı sandığa gitmediği göz önüne alındığında cumhurbaşkanlığı seçiminde başarılı olacak adayın önce gençleri sandığa ikna etmesi gerekiyor. Düşük katılımın temsil ve meşruiyet sorunu yarattığı seçimin için Macron cephesinden "demokrasiye atılmış bir tokat" yorumu geldi. Le Pen ise partisinin başarısızlığını düşük katılıma bağladı.

Macron siyaseti iflas mı etti?

2017 yılındaki cumhurbaşkanlığı seçimlerine, partisiz olarak La République en Marche (Yürüyen Cumhuriyet, Cumhuriyet Yürüyüşü- LREM) hareketiyle giren Macron'un benimsediği "En mème temps" (Aynı anda) siyaseti hem sağ hem solu kapsıyordu. İlk turda yüzde 23 oy olan Macron'u aşırı sağ lider Le Pen, yüzde 21 oyla takip ediyordu. Katılım oranının

yüzde 75 olduğu ikinci turda Macron, oyların yaklaşık yüzde 65'inin alarak cumhurbaşkanı oldu. Sol seçmenin de Le Pen'in önüne kesmen için oy verdiği Macron, kritik her meselede sağ seçmeni yanında tutabilmek için yaptığı manevralar iflas etmiş olacak ki bölgesel seçimlerde ülke çapında toplam yüzde 7 oy aldı. LREM'in mecliste elde etmiş olduğu salt çoğunluğun kendi başarısı olmaktan ziyade 2017 seçimlerinde eski siyasi oluşumlardan sıkılan seçmenin kendisini umut olarak gördüğü ve artık bu umuda tutunmadığı gün yüzüne çıkmış bir gerçek. Macron'un vadedtiği reformları yerine getirmekte zorlanması LREM'in zayıflamasına yol açtı ve merkezi siyasete alan açıldı.

Merkez sağ parti Les Républicains (LR - Cumhuriyetçiler) ve ittifakları 13 bölgeden 7'sini kazanırken (Ile-de-France, Hauts-de-France, Provence-Alpes-Côte d'Azur Auvergne-Rhône Alpes, Grand-Est, Norman-

die, Pays de la Loire ve), solda birlik ve sol-ekolojist yapılar ise 5 bölgeyi (Bourgogne-Franche Comté, Bretagne, Occitanie, Nouvelle-Aquitaine Centre-Val de Loire,) kazandı. Korsika'da ise Gilles Simeoni'nin önderlik ettiği bağımsızlık yanlısı siyaset kazandı. Böylelikle sağ siyaset oyların yüzde 45'ini sol siyaset ise yüzde 32'sini aldı.

Seçimin kârlı çıkkanı: Xavier Bertrand

Seçimden kârlı çıkan siyasetçi ise Xavier Bertrand oldu. Yüzde 52,37 oyla Hauts de France bölgesinin başına yeniden seçilen merkez sağ siyasetçi Bertrand, daha önce cumhurbaşkanlığı seçiminde Macron'a rakip olacağını açıklamıştı. Aşırı sağa karşı oluşturulan birliğin imarı olarak anılan Bertrand'ın başarısı, batı toplumlarında popülizmin yarattığı hoşnutsuzluk akımının yanı sıra ılımlı siyasete duyulan ilginin sonucu olarak değerlendiriliyor. 2005-2007 arasında sağlık

bakanı, 2007-2012 arasında çalışma bakanı olarak ise görev yapan Bertrand, sonuçlardan memnun olduğunu belirterek, aşırı sağ güçlü bir biçimde geri ittiklerini ve sonuçların yaklaşan cumhurbaşkanlığı seçimleri için umut verdiğini söyledi.

2017'deki kongrede LR başkanlığına Laurent Wauquiez'in seçilmesinden sonra partiden ayrılan Bertrand 2016'dan bu yana Hauts-de-Seine Bölge Konseyi başkanlığını görevini yürütüyor. 2008'de çalışma bakanlığı görevi sırasında Mason olduğu basına yansıyan Bertrand, 1995 yılında katıldığını, hükümete girdiği 2004 yılında yaptığı 2 konuşma dışında faaliyette bulunmadığını kaydeden Bertrand, 2012 yılında siyasetle uyumlu olmadığı gerekçesiyle bağlı olduğu locadan istifa etti.

LR'den Tek Aday Kararı

Merkez sağ çizgisinde yayın yapan Le Figaro gazetesinin yazı işleri müdürü Alexis Brézet, seçim sonuçlarından bir gün sonra kaleme aldığı yazısında, 2022'de seçimlerde LR'in iki turlu ön seçiminden çıkacak adayın cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ikinci tura kalabileceğini söylüyor. Ancak Bertrand, merkez sağın çıkarabileceği tek adayı değil. LR, 20 Temmuz'da Paris'te düzenlediği, potansiyel başkan adayları Laurent Wauquiez, Valérie Pécresse, Bruno Retailleau, Michel Barnier ve Philippe Juvin'ın katıldığı toplantı sonrası seçimde "tek aday" ilkesine bağlı kalacaklarını açıkladılar. Bu açıklamadan sonra bir yan-

dan LR'in aday olması için Bertrand'ı zorlamak istediği yorumları, diğer yandan seçimlerde gösterdiği başarı Bertrand'ı partisinde de cumhurbaşkanı adaylığı için güçlü bir pozisyon sağladığı yorumları geldi. Fransız basınının cumhurbaşkanlığı seçimlerinde mevcut lider Macron'un günde güne eriyen halk desteği karşısında Bertrand'ın başarısının güçlü bir rakip olacağını yazması da cumhurbaşkanı seçimlerinin çekişmeli geçeceğine işaret ediyor.

Başkanlık Yarışında Sol

Solda ise öne çıkan güçlü adaylar La France Insoumise'nin (Boğun Egmenyen Fransa) lideri Jean-Luc Mélenchon ve Komünist Parti Genel Sekreteri Fabien Roussel. Başkent Paris'in mevcut belediye başkanı Anne Hidalgo soldan aday olması beklenenlerden ancak yapılan kamuoyu yoklamalarında kendisine olan destek beklenen altında. Çevreci uygulamalarıyla öne çıkan ve ikinci dönem belediye başkanlığını yürüten Hidalgo'nun olası adaylığını sonbaharda açıklanması bekleniyor.

30'a yakın siyasinin aday olduğu cumhurbaşkanlığı yarışında, pek çok adayın başvuru yapmak için 2021 sonbaharını ve 2022'in başını beklediği tabloda mevcut lider Macron da henüz bir başvuruda bulunmadı. Geçen yıl haziran ayında aday olup olmayacağını söylemek için çok erken olduğunu belirten Macron, "Bu yaz almak zorunda kalacağım bazı zor kararların seçimi zorlaştırabilir"

demmişti. Aralık 2020'de emeklilik reformuna karşı başlayan genel grev, ardından gelen Covid-19 pandemisi ve buna yönelik alınan kararların bir sonucu olarak her cumartesi Fransa sokakları mevcut politikaları eleştiren yurttaşlarla doluyor.

Bölgesel seçimleri başarısızlıkla geride bıraksalar da başkanlık seçimi anketlerine göre ikinci turda yeni bir Macron - Le Pen düellosunun ortaya çıkması çok muhtemel. Ancak başkanlık seçiminin büyük sürprizler barındırması ve Fransa'nın güçlü toplumsal hareketliliği 8 ay önceden kesin tahminler yapmayı zorlaştırıyor.

Referanslar:

<https://www.lemonde.fr/resultats-elections/>

<https://www.francebleu.fr/infos/elections/territoriales-2021-fa-populu-inseme-la-liste-de-gilles-simeoni-1621252137>

<https://www.20minutes.fr/politique/214214-20080220-xavier-bertrand-revele-franc-macon>

<https://www.lefigaro.fr/vox/politique/a-la-presidentielle-tout-est-possible-20210627>

<https://www.lefigaro.fr/elections/presidentielles/presidentielle-2022-lr-veut-forcer-xavier-bertrand-au-rassemblement-20210720>